

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

14

ᾠοσίου Ἐφραίμ
τοῦ Σύρου

ΙΩΝΑΣ
ΚΑΙ
ΝΙΝΕΥΪΤΕΣ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ
ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

«Τοὺς Νινευίτας, ψυχῆ, ἀκήκοας
μετανοοῦντας Θεῶ σάκκω καὶ σποδῶ·
τούτους οὐκ ἐμιμήσω,
ἀλλ' ὥφθης σκαιοτέρα
πάντων τῶν πρὸ νόμου
καὶ μετὰ νόμον ἐπταικότων»

(Μέγας Κανὼν, ᾠδὴ η')

Πρόλογος

ΓΝΩΣΤΗ στους περισσότερους είναι η ιστορία του προφήτη Ἰωνᾶ: γνωστή καὶ χαριτωμένη καὶ διδακτική. Γιά τόν προφήτη, ἐκτός ἀπό τό ἐπεισόδιο πού περιγράφεται στό ὁμώνυμο βιβλίο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τίποτε ἄλλο δέν γνωρίζουμε, παρά μόνο ὅτι ἦταν γιός τοῦ Ἀμαθεί, ἀπό τή φυλή Ζαβουλών, καί ἔζησε τόν 8ο αἰώνα π.Χ. Σύμφωνα μέ τό βιβλίο, ὁ Ἰωνᾶς παίρνει ἀπό τό Θεό ἐντολή νά πάει στή Νινευή, τή μεγάλη πρωτεύουσα τοῦ ἀσσυριακοῦ κράτους, καί νά κηρύξει μετάνοια στους κατοίκους της. Αὐτός ὅμως δέν ὑπακούει, ἀλλά φεύγει μέ πλοῖο γιά τήν ἰσπανική πόλη Θαρσίς (τήν Ταρτησόσῶν τῶν Ἑλλήνων). Στή διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ σηκώνεται μέ θεία βουλή φοβερή τρικυμία. Οἱ ναυτικοί, μετά ἀπό κλήρωση, ρίχνουν σάν ἔνοχο στή θάλασσα τόν Ἰωνᾶ, πού τόν καταπίνει ἓνα τεράστιο ψάρι. Μέσα στήν κοιλιά του ὁ προφήτης προσεύχεται τρία μερόνυχτα στό Θεό, ὁ ὁποῖος προστάζει τό κῆτος νά τόν ξεράσει στή στεριά. Μετά ἀπ' αὐτό ὁ προφήτης ὑπακούει στή θεϊκή ἐντολή, πηγαίνει στή Νινευή καί ἀναγγέλλει τήν καταστροφή της, πού ἀποτρέπεται ὅμως μέ τή βαθείᾶ μετάνοια τῶν κατοίκων της. Ὁ προφήτης λυπᾶται γιά τή σωτηρία της, ἀλλά παίρνει τό κατάλληλο δίδαγμα ἀπό τόν Κύριο.

Στό περιστατικό αὐτό εἶναι ἀφιερωμένος ἓνας συγχλονιστικός λόγος τοῦ κατανυκτικότητας ὀσίου

Ἐφραΐμ τοῦ Σύρου. Ἕνας λόγος μέ καυτή ἐπικαιρότητα, μιά καί ὀλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα ζεῖ σήμερα στήν κατάσταση τῆς Νινευῆ: Σέ κατάσταση ἀνταρσίας ἀπέναντι στοῦ Θεοῦ καί τό νόμο Του.

Ἀλλά ὁ καρπός τῆς ἀνταρσίας καί τῆς ἀμαρτίας εἶναι ὁ θάνατος. Στό θάνατο ὀδηγοῦσε τότε τόν Ἰωνᾶ ἡ παρακοή του. Στό θάνατο ὀδηγοῦσε ἐπίσης τήν κοσμοκράτειρα Νινευή τό πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν της. Στό θάνατο ὁμως, μέ μεγαλύτερη ἀπό κάθε ἄλλη φορᾶ βεβαιότητα, ὀδηγοῦμαστε κι ἐμεῖς σήμερα. Ἡ γῆ μας βρίσκεται ἀντιμέτωπη μέ τίς ἀπειλές ποικίλων καθολικῶν καταστροφῶν, ὅπως εἶναι, ἐνδεικτικά, τό πυρηνικό ὀλοκαύτωμα καί ἡ οἰκολογική φθορά: καταστροφῶν, πού ἔχουν ὡς κύρια αἰτία τή γενική ἀποστασία μας ἀπό τό Θεό.

Ἄς ξυπνήσουμε ὅλοι οἱ σύγχρονοι Νινευῖτες ἀπό τήν πνευματική μας νάρκη καί ἄς ἐτοιμαστοῦμε. Ἄς ἀκούσουμε τή φωνή τοῦ Ἰωνᾶ καί τοῦ ὀσίου Ἐφραΐμ. Γιατί δέν ξέρουμε τή μέρα καί τήν ὥρα, πού θά ἔρθει ὁ Κύριος νά κάνει τήν κρίση Του καί νά ζητήσῃ λόγο γιά τά ἔργα μας. Ὁ ἴδιος μᾶς προειδοποίησε: «Οἱ κάτοικοι τῆς Νινευῆ θ' ἀναστηθοῦν τήν ἡμέρα τῆς Κρίσεως μαζί μέ τή σημερινή γενεά καί θά τήν καταδικάσουν, γιατί ἐκεῖνοι μετανόησαν μέ τό κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ, ἐνῶ τώρα τό κήρυγμα τῆς μετάνοιας σᾶς τό κάνω ἐγώ ὁ ἴδιος, πού εἶμαι πολύ ἀνώτερος ἀπό τόν Ἰωνᾶ» (Ματθ.12:41) –καί ἀλίμονο σ' ἐκεῖνους πού δέν θά τό ἀκούσουν...

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

Ἴωνᾶς καί Νινευῖτες

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ Ἴωνᾶς, ἀφοῦ σώθηκε ἀπό τά δόντια τοῦ κήτους καί βγήκε ἀπό τή θάλασσα, ἄρχισε νά κηρύσσει στους κατοίκους τῆς Νινευῆ, πού ἦταν ειδωλολάτρεις. Ἄρχισε νά τούς κηρύσσει μετάνοια, ὅπως τόν εἶχε προστάξει ὁ Θεός. Τούς συμβούλευε νά μετανοήσουν, γιατί ἀλλιῶς σέ τρεῖς μέρες ἡ μεγάλη πόλη Νινευή θά καταστρεφόταν!

Τό φοβερό προφητικό κήρυγμα ξάφνιασε τούς Νινευῖτες. Κατατρόμαξε τήν κυρίαρχη ἐκείνη πολιτεία, τή συγκλόνησε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη. Κομμάτιασε τίς καρδιές καί τοῦ λαοῦ καί τῶν ἀρχόντων, γιατί κατέστρεφε τήν πόλη τους καί κάθε τους ἐλπίδα.

Ἄκουσαν τήν προφητική φωνή οἱ βασιλιάδες καί ταράχθηκαν. Τόσο ταπεινώθηκαν, πού πέταξαν τά στέμματά τους καί πόθησαν τή μετάνοια.

Τήν ἄκουσαν οἱ ἄρχοντες, καί θορυβήθηκαν. Ἐβγαλαν τά λαμπρά φορέματά τους κι ἔβαλαν τρίχινα καί ταπεινά.

Τήν ἄκουσαν οἱ γεροντότεροι, κι ἔχωσαν ἀπό συντριβή τά κεφάλια τους μέσ στή στάχτη.

Τήν ἄκουσαν οἱ πλούσιοι, κι ἀμέσως ἄνοιξαν τούς θησαυρούς τους στους φτωχοῦς.

Τήν ἄκουσαν οἱ δανειστές, καί ξέσχισαν ἀμέσως τά γραμματία τους.

Τήν ἄκουσαν οἱ ὀφειλέτες, κι ἔτρεξαν νά ξοφλήσουν τά χρέη τους.

Τήν ἄκουσαν οἱ κλέφτες, κι ἔδιναν πίσω βιαστικά τά κλοπιμαῖα στους δικαιοῦχους.

Τὴν ἄκουσαν ὅμως καὶ οἱ δικαιοῦχοι, καὶ προσποι-
οῦνταν πῶς τὰ κλεμμένα δέν ἦτανε δικά τους, ἀφή-
νοντάς τα ὅλα στοὺς κλέφτες.

Τὴν ἄκουσαν οἱ φονιάδες, καὶ ἐξομολογοῦνταν τὰ
ἐγκλήματα τους, καταφρονώντας πιά τὸ φόβο τῶν
δικαστῶν.

Τὴν ἄκουσαν ὅμως καὶ οἱ δικαστές, καὶ τοὺς συγ-
χώρεσαν, γιατί μέσα σ' ἐκείνη τὴν ἀπερίγραπτη συ-
γκίνηση κανεὶς δέν εἶχε τὴ δύναμη νά δικάσει.

Τὴν ἄκουσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ, καὶ ἐξομολογήθηκαν
τὶς κακές τους πράξεις.

Τὴν ἄκουσαν οἱ δοῦλοι, κι ἔγιναν μέ τὸ παραπάνω
τίμιο ἀπέναντι στοὺς ἀφέντες τους.

Τὴν ἄκουσαν οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἐπίσημοι, καὶ ἔρι-
ξαν τὴν ἔπαρσή τους.

Κοντολογίς, ἄρχισε ὁ καθένας νά φροντίζει γιὰ τὴ
σωτηρία του καὶ νά παρακαλεῖ τὸ Θεό. Δέν ὑπῆρχε
πιά κανεὶς πού νά θέλει τὸ κακό τοῦ ἄλλου. Ὅλοι τῶ-
ρα εἶχαν ἓνα μονάχα πόθο: Πῶς νά κερδίσουν τὴν
ψυχὴ τους. Καὶ ὅλοι ἔσπερναν φιλανθρωπία γιὰ νά
θερίσουν τὴ συγχώρηση!

Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς στάλθηκε σάν γιατρός στὴ
Νινευή. Καὶ ὁ γιατρός ἀνοίγει τὶς πληγές καὶ τὶς καθα-
ρίζει μέ φάρμακα στυπτικά.

Σάν νυστέρι χρησιμοποίησε τὴ φοβερὴ φωνή του.
Δέν τοὺς κάλεσε νά μετανοήσουν. Τοὺς ἔκλεισε τελεί-
ως τὴ θύρα τῆς ἐλπίδας, γιὰ νά φοβηθοῦν καὶ νά
σταματήσουν τὰ κακά, πού γεννοῦν τὶς ψυχικὲς
ἀρρώστιες. Γιατί ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δέν ἔστειλε τὸν
Ἰωνᾶ στὴν πόλη γιὰ νά τὴν καταστρέψει, μὰ γιὰ νά
τὴ μεταστρέψει.

Ἦκουσε λοιπόν ἡ Νινευὴ τὴν προειδοποίησή του,
καὶ μέ νηστείες καὶ προσευχές ἐπέστρεψε στο
σωστό δρόμο τῆς ζωῆς, δείχνοντας πόσα κατορθώ-

νει ή καταφυγή στό Θεό. Γιατί αυτή άλλαξε τήν απόφασή Του.

Σταμάτησαν τά πολυτελή δείπνα τῶν ἀρχόντων... Ἀλλά τί λέω; Ἀφοῦ τά βρέφη τους ἔπαψαν νά θηλάζουν, ποιός θά ἔταν ἐκεῖνος πού θ' ἀναζητοῦσε τήν ἀπόλαυση τῶν νόστιμων φαγητῶν; Ἀφοῦ στά ζῶα τους δέν ἔδιναν νερό, ποιός ἀπ' αὐτούς θά ἔπινε κρασί; Ἀφοῦ ὁ βασιλιάς φόρεσε τρίχινο σάκκο, ποιός θά ντυνόταν μέ πολυτίμη φορεσιά; Ἀφοῦ ἔβλεπαν τίς γυναῖκες τοῦ δρόμου νά σωφρονοῦν, ποιός θά ἔκανε γάμο ἢ θά πάντρευε τά παιδιά του; Ἀφοῦ οἱ ἀκατάστατοι συμμαζεῦνταν ἀπό τό φόβο, ἀπό ποιό στόμα θά ἔβγαине γέλιο; Ἀφοῦ ὅλοι ἔκλαιγαν καί πενθοῦσαν, ποιός θά διασκεδάζε; Ἀφοῦ οἱ κλέφτες αὐτοτιμωροῦνταν γιά τίς κλοπές τους, ποῦ θά βρισκόταν καταχραστής; Ἀφοῦ ἡ πόλη χανόταν, ποιός θά φύλαγε τό σπίτι του;

Τό χρυσάφι ἦταν ριγμένο καταγῆς, καί ὅλοι τό περιφρονοῦσαν. Ἀνοιχτά ἦταν τά θησαυροφυλάκια, καί κανείς δέν τά πλησίαζε. Οἱ ἀκόλαστοι ἔκλειναν τά μάτια τους, γιά νά μή δοῦν μέ πόθο τίς ὁμορφιές τῶν γυναικῶν. Καί οἱ γυναῖκες κρύβονταν γιά νά μή σκανδαλίζουν τούς ἄνδρες.

Ὁ καθένας κοίταζε νά ὠφελήσει τόν διπλανό του καί νά ὠφεληθεῖ κι ὁ ἴδιος, γιά νά σωθοῦν στό τέλος ὅλοι. Ὁ καθένας παρακινοῦσε τόν ἄλλο σέ προσευχή καί ἐξομολόγηση. Ὁ καθένας πρόσεχε νά μήν ἀμαρτήσῃ κανείς τους. Ἔτσι ὁλόκληρη ἡ πόλη ἔγινε σάν ἓνα σῶμα. Δέν προσευχόταν ἐκεῖ κανένας νά σωθεῖ μονάχος του, ἀλλά ἰκέτευε γιά τή σωτηρία ὅλων. Γιατί ὅλοι, σάν ἓνας ἄνθρωπος, κινδύνευαν ἀπ' τόν ἀφανισμό καί τήν καταστροφή. Οἱ δίκαιοι παρακαλοῦσαν γιά τούς ἀμαρτωλούς. Καί οἱ ἀμαρτωλοὶ φώναζαν στό Θεό ν' ἀκούσει τούς δικαίους.

Συμμάζεψε τό νοῦ σου, ἀδελφέ μου, καί δές πῶς

ὄλοι μαζί ζοῦσαν μέσα σέ βαρύ πένθος. Τό σπαραξικάρδιο κλάμα τῶν νηπίων ἔκανε ὅλη τήν πόλη νά ὀδύρεται. Τό ξεφωνητό τῶν παιδιῶν ξέσχιζε τίς καρδιές τῶν γονιῶν. Οἱ γέροι μαδοῦσαν τά μαλλιά τους. Κι οἱ νέοι, βλέποντάς τους, θρηνολογοῦσαν μέ κραυγές. Γιατί ὄλοι ἔβλεπαν νά πεθαίνουν μαζί τήν ἴδια στιγμή, θάβοντας ὁ ἕνας τόν ἄλλο.

Πρωί καί βράδυ μετροῦσαν τίς ἡμέρες πού ἀπόμειναν ἀπό τήν προθεσμία τοῦ Ἰωνᾶ... Ἄλλη μιά μέρα πέρασε! Ἐλάχιστες εἶχαν ἀκόμα! Πλησίαζε ἡ καταστροφή!

Τά παιδιά ρωτοῦσαν τούς πατεράδες μέ δάκρυα: “Πέστε μας, ποιά εἶν’ ἡ ὥρα πού ὁ Ἑβραῖος ὄρισε νά κατεβοῦμε ὄλοι μαζί ζωντανοί στόν ἄδη; Πότε θ’ ἀφανιστεῖ ἡ ὠραία μας πόλη; Ποιά εἶν’ ἡ μέρα τῆς καταστροφῆς μας;”. Κι οἱ πατεράδες, μέ κόπο συγκρατώντας τό κλάμα τους, γιά νά μήν ἀπελπίσουν τά παιδιά τους καί τά στείλουν στόν τάφο μιά ὥρα ἀρχύτερα, τούς ἔλεγαν παρηγορητικά: “Μή φοβάστε, ἀγαπημένα μας. Ἐχετε θάρρος. Ὁ Κύριος εἶναι πολύ φιλόανθρωπος. Δέν θά ἐξαφανίσει τό πλάσμα Του. Ἄν ἕνας ζωγράφος φροντίζει καί συντηρεῖ μέ κάθε ἐπιμέλεια τήν ἄψυχη εἰκόνα πού φιλοτεχνεῖ, δέν θά φυλάξει ὁ Κύριος τήν ἔμψυχη καί λογική εἰκόνα Του; Ὁχι, δέν θά καταστραφεῖ ἡ πόλη μας! Ἀπλά ὁ προφήτης, μέ τήν ἀπειλή, μᾶς καλεῖ σέ μετάνοια. Ἔσεῖς, παιδιά μας, πόσες φορές φάγατε ξύλο ἀπό μᾶς; Εἶδατε τήν ὠφέλεια τῆς φοβέρας; Μέ τήν τιμωρία γίνατε πιό σοφοί καί συνετοί. Σάν πατέρας λοιπόν καί ὁ φιλόανθρωπος Θεός σηκώνει τό ραβδί Του, γιά νά φοβίσει καί νά σωφρονίσει τούς γιούς Του. Παιδεύει μᾶ δέν θανατώνει. Συνετίζει καί ὀδηγεῖ στή μετάνοια... Παρηγορηθεῖτε, παιδιά, καί σταματήστε νά κλαῖτε. Δέν θ’ ἀφανιστεῖ ἡ πόλη μας...”.

Καί νά πού οἱ Νινευῖτες, παρηγορώντας μέ τέτοια

λόγια τά παιδιά τους, προφήτευαν χωρίς νά τό θέλουν. Ἐγιναν ἀληθινοί προφῆτες. Ἡ μετάνοια τούς ἔκανε προφῆτες. Ἐκεῖνοι, ὡστόσο, δέν τό ἤξεραν. Γι' αὐτό καί δέν σταμάτησαν νά κλαίνε καί νά πενθοῦν. Μέ αὐστηρή νηστεία καί μέ ἀδιάκοπες προσευχές περνοῦσαν τίς λίγες μέρες τῆς προθεσμίας ὡς τήν καταστροφή, πού τούς εἶχε ἀναγγεῖλει ὁ προφήτης.

Βγήκε ὁ βασιλιάς ἀπ' τό παλάτι του, καί ἡ πόλη ὀλόκληρη ζάρωσε ἀπό τό φόβο της, βλέποντάς τον ντυμένο μέ τρίχινο σάκκο. Εἶδε κι ὁ βασιλιάς τήν πόλη βυθισμένη στό θρῆνο, καί βούρκωσαν τά μάτια του. Ἐκλαψε ἡ πόλη γιά τό βασιλιά, ὅταν εἶδε τή συντριβή του. Ἐκλαψε κι ὁ βασιλιάς γιά τήν πόλη, ὅταν εἶδε τό πένθος της. Κι ἦταν τόσο τό κλάμα, τόσοσ ὁ ὄδυρμός του, πού ἔκανε καί τίς πέτρες νά ραγίζουν.

Ἄν τώρα παραβάσουμε τή μετάνοια τῶν Νινευιτῶν μέ τή δική μας, αὐτή μοιάζει μέ ὄνειρο καί σκιά, πού φεύγει καί χάνεται γρήγορα. Ποιός ἀπό μᾶς προσευχήθηκε ἔτσι; Ποιός παρακάλεσε μέ τέτοιο τρόπο; Ποιός ταπεινώθηκε τόσο ἀφάνταστα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ; Ποιός ἔβγαλε ἀπό πάνω του τίς φανερές καί κρυφές του πράξεις; Ποιός, στό ἄκουσμα μιᾶς ἀπλῆς φωνῆς, μετανόησε τόσο πολύ γιά τίς ἁμαρτίες του, πού ἔνιωσε τήν καρδιά του νά ραγίζει ἀπό τήν πολλή συντριβή; Ποιός ἄκουσε ἕνα λόγο καί θόλωσε ὁ νοῦς του; Ποιός ἄκουσε μιάν ἀπειλή καί στερέωσε μέσα του τή μνήμη τοῦ θανάτου; Ποιός ἀντίκρουσε μέ τή μετάνοια μπροστά του τόν φιλάνθρωπο Θεό;

Ὅλοι μαζί λοιπόν πενθοῦσαν, γιατί ὄλοι ἄκουσαν πώς οἱ μέρες τους τελείωναν μιά γιά πάντα. Ζωντανή κλήθηκε ὅλη ἡ πόλη νά κατεβεῖ στόν ἄδη!

Ὁ βασιλιάς συγκέντρωσε τό στρατό του κι ἄρχισε μέ δάκρυα στά μάτια νά τούς λέει:

“Σέ πόσους πολέμους νίκησα! Καί πόσες φορές δοξαστήκατε κι έσείς μαζί μου, πολεμώντας γενναία έναντίον τῶν ἐχθρῶν! Τώρα ὅμως δέν ἔχουμε νά κά-
νουμε συνηθισμένο πόλεμο. Νίκησαμε πολλά ἔθνη καί
λαούς, μά σέ τούτη τήν περίσταση κινδυνεύουμε νά
νικηθοῦμε ἀπό ἕναν ἄσημο Ἑβραῖο! Ἡ βροντερή φω-
νή μας τρόμαξε στρατηγούς καί βασιλιάδες, καί τώρα
ἡ φωνή αὐτοῦ τοῦ ἀσήμαντου ἀνθρώπου μᾶς προξε-
νεῖ τόση φρίκη! Ἐμεῖς ἐρημώσαμε τόσες πόλεις, καί
τώρα μέσα στή δική μας πόλη κυριαρχεῖ ἕνας ξένος!

”Ἡ Νινευή, ἡ μάνα τῶν γιγάντων, ἔπεσε σέ τέτοια
ταραχή μέσα στά ἴδια της τά τείχη ἀπό τήν παρου-
σία ἑνός Ἑβραίου! Στήν οἰκουμένη ὀλόκληρη βρυχιό-
ταν ἡ φοβερή λέαινα, ἡ Νινευή. Καί τώρα ἕνας Ἰωνᾶς
βρυχιέται έναντίον της!

”Ἄς μήν ἀδρανήσουμε, φίλοι μου, στή δύσκολη
αὐτή στιγμή, οὔτε καί νά χαθοῦμε σάν ἄνανδροι καί
δειλοί. Γιατί ὅποιος ὑπομένει μέ ἀνδρεία τόν πειρα-
σμό, κερδίζει δυό πράγματα: Καί ὅσο ζεῖ δοξάζεται,
καί ἀφοῦ πεθάνει ἐπαινεῖται σάν ἀνδρεῖος καί γεν-
ναῖος ἀθλητής. Ἄς δυναμώσουμε λοιπόν καί ἄς ἀντι-
σταθοῦμε γενναία. Ἄς ἀγωνιστοῦμε μ’ ὅλη μας τή δύ-
ναμη. Ἐτσι, κι ἂν δέν νικήσουμε, ἄς πεθάνουμε ἡ-
ρωικά, ἀφήνοντας πίσω μας δοξασμένο ὄνομα.

”Ἐχουμε ἀκούσει, πῶς ἡ δικαιοκρισία τοῦ Θεοῦ
ἀπειλεῖ τοὺς κακοὺς καί τοὺς ὀδηγεῖ σέ συναίσθηση,
ἐνῶ ἡ φιλάνθρωπία Του χαρίζει σωτηρία. Ἄς φοθη-
θοῦμε λοιπόν τή δικαιοκρισία Του καί ἄς αὐξήσουμε
τήν εὐσπλαχνία Του. Ἄν ἐξιλεωθεῖ ἡ δικαιοκρισία τοῦ
Θεοῦ, τό πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν Του θά εἶναι μαζί μας.

”Ἄς μήν καταφρονήσουμε τόν Ἰωνᾶ. Ἄς μήν
παρακολουθοῦμε τό κήρυγμά του ἐπιπόλαια. Μπρο-
στά σέ ὅλους τόν ρώτησα ἐπανειλημμένα, γιά νά δο-
κιμαστοῦν τά λόγια του. Τόν κολάκεψα, μά δέν τόν
ἔπεισα. Τόν φοβέρισα, μά δέν τόν ἔκανα νά δειλιάσει.

Τοῦ πρόσφερα πλούτη, ἀλλά μέ περιγέλασε. Τόν ἀπειλήσα μέ τό σπαθί, καί τό εἰρωνεύτηκε. Οὔτε οἱ ἀπειλές οὔτε τά δῶρα χαλάρωσαν τό φρόνημά του.

”Ὁ λόγος του ἔγινε γιά μᾶς καθρέφτης. Εἶδαμε νά κατοικεῖ μέσα του ὁ Θεός καί ν’ ἀπειλεῖ τίς πονηρές πράξεις μας. Ἦρθε σ’ ἐμᾶς σάν ἕνας εὐσυνείδητος γιατρός, πού λέει πάντα στόν ἄρρωστο τήν ἀλήθεια. Δέν διστάζει νά πεί ὅτι χρειάζεται χειρουργική ἐπέμβαση.

”Ποῖος θά μπορούσε νά χαρακτηρίσει ψεύτη αὐτόν πού προφητεύει συμφορά; Ἄν ἦταν ψεύτης, θά μᾶς μιλοῦσε διπλωματικά καί μέ ἐπιφανειακή εὐγένεια. Ἄν διαλαλοῦσε πώς θά ἔχουμε νίκες καί εἰρήνη, τότε θά τόν ὑποπτευόμασταν σάν κάποιον αἰσχροκερδή, πού προφητεύει δῆθεν καλά γιά μᾶς, ἀποβλέποντας σέ δῶρα καί ἀπολαυές. Αὐτός ἐδῶ ὁμῶς οὔτε λίγο ψωμάκι δέν δέχεται ἀπό τά χέρια μας. Νηστεύει καί προσεύχεται. Ἴσως φιλοδοξεῖ νά καταστραφεῖ ἡ πόλη μας, γιά νά μή διαψευσθεῖ τό κήρυγμά του. Ἐ λοιπόν, κι ἐμεῖς μέ νηστεία καί προσευχή ἄς τοῦ ἐναντιωθοῦμε, γιατί δέν εἶν’ ἐκεῖνος πού ἀμάρτησε, ἀλλά ἐμεῖς.

”Τήν πόλη μας, φίλοι μου, δέν τήν καταστρέφει ὁ προφήτης. Τήν καταστρέφουν τά ἄνομα ἔργα μας. Ἐχθρός μας δέν εἶν’ ὁ Ἴωνᾶς. Ἐχουμε ἄλλον ἐχθρό, ἄορατο, πανοῦργο. Μ’ αὐτόν πρέπει νά πολεμήσουμε γενναῖα. Ἐχουμε ἀκούσει γιά τ’ ἀγωνίσματα τοῦ δίκαιου Ἰώβ. Γνωστή εἶναι ἡ δοκιμασία του, πού κήρυξε σάν σάλπιγγα σ’ ὅλη τήν οἰκουμένη τή νίκη του ἐναντίον τοῦ διαβόλου. Ἄν λοιπόν ὁ διάβολος πολεμᾷ τόσο σκληρά τούς δικαίους, πόσο θά πολεμήσει ἄραγε ἐμᾶς, τούς ἁμαρτωλούς;

”Ἐμεῖς νικήσαμε βασιλιάδες στόν πόλεμο. Ἄς νικήσουμε τώρα τό σατανά μέ τή μετάνοιά μας. Ἐμπρός, ἄς ἀναμετρηθοῦμε μαζί του! Βγάλτε τούς θώρακες

καί βάλτε σάκκους τρίχινους! Πετάξτε τὰ τόξα καί τρέξτε στίς προσευχές! Ἀφήστε τὰ σπαθιά κι ἄρπάξτε τήν πίστη! Σπάστε τὰ βέλη καί πιάστε τή νηστεία!...

”Ἄν νικήσουμε τό σατανά, θά εἶν’ ἡ νίκη μας ἡ μεγαλύτερη ἀπ’ ὅλες μέχρι τώρα. Καί ὅπως ἔμπαινα ἐγώ πρῶτος στούς ἄλλους πολέμους, ἔτσι καί σέ τοῦτον τώρα μπαίνω πρῶτος”.

Μ’ αὐτά τὰ λόγια, πέταξαν τούς χιτῶνες τους οἱ στρατιωτικοί κι ἔβαλαν σάκκους, ὅπως ὁ βασιλιάς. Κι ἦταν ντυμένοι ὅλοι τώρα ταπεινά, αὐτοί πού πάντα ἦταν λαμπροφορεμένοι.

Σκόρπισε κήρυκες ὁ βασιλιάς, πού καλοῦσαν ὅλη τήν πόλη σέ μετάνοια, φωνάζοντας: “Νά ἐγκαταλείψει ὁ καθένας τήν κακία του, γιά νά μήν πληγωθεῖ καί σκοτωθεῖ σ’ αὐτόν τόν πόλεμο. Ὁ ἄρπαγας νά ἐπιστρέψει αὐτά πού ἄρπαξε. Ὁ ἄσωτος νά σωφρονιστεῖ. Ὁ ὀργίλος νά γίνει πράος. Κανένας νά μή μνησικακεῖ. Κανένας νά μήν καταριέται. Κανένας νά μήν κακοκαρδίζει οὔτε νά κακολογεῖ τόν ἄλλον. Ἄν ἐμεῖς συγχωρέσουμε τὰ σφάλματα τῶν συνανθρώπων μας, τότε καί ὁ Θεός θά συγχωρέσει τὰ δικά μας σφάλματα. Ἐμπρός λοιπόν, ἄς ὀπλιστοῦμε μέ νηστείες καί προσευχές κι ἄς ἀγωνιστοῦμε ὅλοι μαζί μέ ἀνδρεία καί γενναιότητα γιά τή σωτηρία μας”.

Μέ τό διάγγελμα αὐτό ὁ βασιλιάς ἔφερε στό λαό του τήν ἀγάπη, τήν πίστη καί τήν ἐλπίδα, πού ἔχουν πολλή δύναμη καί προσφέρουν ἀνακούφιση καί χαρά.

Ἐτσι ὁ γιός τοῦ γενναίου γίγαντα Νεβρώδ ἐγκατέλειψε τὰ κυνήγια καί, ἀντί γι’ ἄγρια ζῶα, ἄρχισε νά κυνηγáει καί νά χτυπάει τὰ πάθη του. Ἀντί γιά ἀγρίμια, ἔσφαξε τίς αἰσχρές ἁμαρτίες. Ἀφήνοντας τὰ ἔξω θηρία, πολεμοῦσε τήν πονηρία πού εἶχε μέσα του. Κατεβαίνοντας ἀπό τό καταστόλιστο ἄρμα του, τρι-

γυρνοῦσε μέ τά πόδια στήν πόλη καί καλοῦσε ὅλους σέ μετάνοια. Ἄπ' ἄκρη σ' ἄκρη διέσχισε τή Νινευή καί πάσχιζε νά τήν καθαρίσει ἀπ' τή βρωμιά τῆς ἀμαρτίας.

Βλέπει ὁ Ἰωνᾶς αὐτή τήν ἀπίστευτη μετάνοια καί τά χάνει. Θαυμάζει τούς Νινευίτες καί ταυτόχρονα πενθεῖ γιά τούς Ἰσραηλίτες. Εἶδε τούς ἀπογόνους τῆς Χαναάν νά δικαιώνονται μέ τήν πίστη, καί τούς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ νά ἔχουν προδώσει τό Θεό. Εἶδε τή Νινευή νά μετανοεῖ πικρά, καί τή Σιών νά πορνεύει μέ μανία. Εἶδε ἀμαρτωλές τῆς Νινευῆ νά σωφρονοῦν, καί θυγατέρες τοῦ Ἰακώβ νά ἀσωτεύουν. Εἶδε στή Νινευή ψεῦτες νά κηρύσσουν τήν ἀλήθεια, καί στή Σιών ψευδοπροφήτες νά παρασύρουν μέ δόλο τό λαό στήν εἰδωλολατρία. Στή Νινευή τά εἰδωλα γκρεμίστηκαν στά φανερά, ἐνῶ στήν Ἱερουσαλήμ λατρεύονταν στά κρυφά. Ἡ Νινευή ἔγινε ναός καί ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ τῶν Ἱεροσολύμων ὁ ναός κατάντησε σπήλαιο ληστῶν.

Βλέπει ὁ Ἰωνᾶς τούς Νινευίτες νά εἶναι πιό μυαλωμένοι καί θεοσεβεῖς. Κι ἐνῶ ὁ ἴδιος μέ τήν ἀπειλή του τούς ἔκοβε τήν ἐλπίδα, ἡ νηστεία τους τήν πολλαπλασίαζε καί τούς ὑποσχόταν ζωή. Βλέπει ὁ προφήτης τή μετάνοια καί φοβᾶται μήπως βγεῖ ψεύτικο τό κήρυγμά του. Αὐτός μετράει τίς μέρες καί τίς νύχτες ὡς τήν καταστροφή, ἐνῶ οἱ Νινευίτες μετροῦν τίς ἀμαρτίες τους. Στέκονται στό στόμα τοῦ θανάτου καί τρέμοντας χτυποῦν τίς πύλες τοῦ ἄδη, περιμένοντας τή δίκαιη ὀργή τοῦ Θεοῦ, μά δέν παύουν νά ἐλπίζουν καί στό ἄπειρο ἔλεός Του. Αἰσθάνονται πώς ὁ Θεός εἶναι πολυέλεος καί δείχνει τήν ἀγάπη καί τήν εὐσπλαχνία Του σ' ὅσους μετανοοῦν. Νιώθουν πώς ὁ προφήτης εἶναι σκληρός, ἐνῶ ὁ Θεός φιλόανθρωπος. Γι' αὐτό ἀφήνουν τόν σκληρό καί καταφεύγουν

στόν Εϋσπλαχνο. Σ' Ἐκείνον, πού σηκώνει τό ραβδί Του γιά νά φοβηρίσει καί ὄχι γιά νά συντρίψει, γιά νά παιδαγωγήσει καί ὄχι γιά νά θανατώσει.

Συνέχεια λοιπόν νήστευαν καί ἀδιάκοπα παρακαλοῦσαν. Δέν στέγνωσαν τά μάτια τους ἀπ' τῆς μεταμέλειας τά δάκρυα. Δέν κουράστηκε ἡ γλώσσα τους νά ἐκλιπαρεῖ τό θεῖο ἔλεος. Μέ τή μετάνοια ἔδεσαν τή νηστεία καί μέ τή νηστεία τήν καθαρότητα καί τή σωφροσύνη.

Ἦταν ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ εἶδε αὐτά τά πράγματα, σπλαχνίστηκε τούς Νινευίτες κι ἔστειλε πάνω τους τή δροσιά τῆς ζωῆς καί τῆς συμπάθειάς Του. Γιατί ὁ Κύριος, ὡς φιλόανθρωπος καί ἀγαθός καί μακρόθυμος πού εἶναι, δέν θέλει τό θάνατο τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλά τήν ἐπιστροφή καί τή μετάνοια καί τή σωτηρία του.

Ἔφτασε ὅμως καί ἡ μέρα τῆς γενικῆς καταστροφῆς τους. Καί γέμισε κλάματα ἡ πολιτεία. Τό χῶμα τῆς γῆς ἀπό τήν πλημμύρα τῶν δακρύων εἶχε γίνει σάν πλῆθρα.

Σήκωσαν οἱ πατεράδες τά παιδιά τους, γιά νά θρηνήσουν μαζί τόν πικρό τους θάνατο. Γέροντες καί γερόντισσες πῆγαν νά κλάψουν στούς τάφους, ὅπου κανένας δέν ὑπῆρχε οὔτε γιά νά θάψει οὔτε γιά νά θαφτεῖ. Οἱ θρηνητικές κραυγές ὅλων ὑψώθηκαν ὡς τούς οὐρανοῦς. Ὁ ἕνας ρωτοῦσε τόν ἄλλο μέ ἀγωνία: “Ποιά νά ’ναι ἡ ὥρα, πού ὅρισε ὁ Θεός νά κατεβοῦμε ὅλοι μαζί στόν ἄδη; Μέ ποιό τρόπο θά ἔρθει ὁ θάνατος;...”.

Κόντευε νά βραδιάσει. Στάθηκαν οἱ Νινευίτες στή θέση τοῦ θανάτου καί, κρατώντας ὁ ἕνας τό χέρι τοῦ ἄλλου, θρηνοῦσαν ὅλοι γιά ὅλους.

Ἄναρωτιόντουσαν, σέ ποιά στιγμή θ' ἀκουγόταν ἡ φωνή τοῦ ἐξολοθρευτοῦ τους. Νόμιζαν πῶς τό βράδυ

θά καταστρεφόταν ή πόλη. Περίεργο, όμως! Ήφτασε τό βράδυ, καί δέν είχαν πάθει τίποτα. Ύστερα νόμισαν ότι τή νύχτα θά παραδοθοῦν στό χάος. Μά καί ή νύχτα πέρασε, καί πάλι τίποτα! Περίμεναν, τέλος, πώς θά χαθοῦν ἐξάπαντος τό πρωί. Νά, όμως, πού τό πρωί ήρθε, καί τό κακό δέν ἔγινε!...

Ή, τώρα πιά ὅλα ἄλλαξαν! Τήν ὥρα πού νόμιζαν πώς δέν θά ὑπάρχουν, ή ἐλπίδα τους ἔγινε βεβαιότητα καί ή βεβαιότητα χαρά. Ἡ ἀτμόσφαιρα, ἀπό σκυθρωπή, ἔγινε λαμπρή καί γιορταστική. Ὅλοι μαζί, μέ συγγενεῖς καί φίλους, δέν ήξεραν πώς νά ἐκφράσουν τή χαρά τους, πώς νά δοξάσουν τό Θεό, πού τούς ἐλέησε, πού δέχτηκε τή μετάνοιά τους.

Ὁ Ἰωνᾶς στεκόταν καί παρακολουθοῦσε ἀπό μακριά, γεμάτος φόβο μήν ἀποδειχθεῖ ψεύτης. Μά ή προσδοκία του δέν πραγματοποιήθηκε. Γιατί ὁ ἀγαθός Θεός, βλέποντας τά δάκρυα τῆς μετάνοιας τῶν Νινευιτῶν, τούς σπλαχνίστηκε καί ξαναζωντάνεψε τή νεκρή πόλη. Γιατί, ἂν καί δέν είχαν πεθάνει, όμως, μέ τό νά περιμένουν ἕναν τόσο σύντομο καί κακό θάνατο, είχαν γίνει σάν νεκροί.

Τώρα τούς ζωοποίησαν ή ἐλπίδα κι ή χαρά, γιατί είδαν τή θεϊκή ὀργή νά ἔχει μεταβληθεῖ σέ ἔλεος. Γονάτισαν λοιπόν σέ προσευχή καί, μέ τά χέρια ὑψωμένα στόν οὐρανό, εὐχαριστοῦσαν τό Θεό, πού τούς ἔσωσε ἀπροσδόκητα ἀπό τό θάνατο καί μέ τήν εὐσπλαχνία Του τούς χάρισε τή ζωή.

Ὁ Ἰωνᾶς όμως, βλέποντας ὅτι, μέ τό νά σωθοῦν οἱ Νινευῖτες, βγήκε ψεύτης, ἦταν ὑπερβολικά λυπημένος. Ὅταν τόν είδαν σ' αὐτή τήν κατάσταση, ἄρχισαν νά τόν καλοπιάνουν καί νά τοῦ λένε: "Μή λυπᾶσαι, Ἰωνᾶ. Νά χαίρεσαι, γιατί ἐξαιτίας σου βρήκαμε καινούργια ζωή. Ἐξαιτίας σου γνωρίσαμε τό Θεό, τόν πλάστη καί δημιουργό μας. Μή φοβᾶσαι,

δέν φάνηκες ψεύτης, γιατί καταστράφηκε ή κακία μας και οικοδομήθηκε ή πίστη μας. Μέ τήν υπόδειξή σου βρήκαμε τή μετάνοια και άπολαύσαμε ό,τι χρειαζόταν για τή σωτηρία μας από τούς θησαυρούς τής εύσπλαχνίας του Θεού. Πές μας, Ίωνᾶ, τί θα ώφελοῦσε ἄν είχε καταστραφεί ή πόλη μας; Ἄν είχαμε πεθάνει ὅλοι; Τί είχες νά κερδίσεις, γιέ του Ἄμαθει, ἄν μᾶς είχε καταπιεί ὅλους ὁ ἄδης; Λυπᾶσαι ἐσύ, πού μᾶς θεράπευσες από τά κακά; Ἐμεῖς σ' εύχαριστοῦμε μᾶλλον ὡς εύεργέτη. Γιατί λοιπόν ἀναστενάζεις; Ἐπειδή κοπίασες για νά ἔρθει ή πόλη ὄχι στήν καταστροφή, ἀλλά στή θεογνωσία; Καί γιατί πενθείς; Ἐπειδή σωθήκαμε μέ τή μετάνοια; Μά ἐσύ τώρα ἔχεις στεφανωθεί. Καί αυτό πρέπει νά σέ γεμίζει χαρά. Χαροποίησες τούς ἀγγέλους στά ἐπουράνια. Πρέπει νά χαρείς κι ἐσύ στή γῆ, ἀφοῦ κι ὁ ἴδιος ὁ Θεός χαίρεται τώρα για μᾶς...”.

.....

Ἄς δοξάσουμε κι ἐμεῖς τό Θεό, πού μᾶς παρέχει παράδειγμα μετάνοιας και ἀρραβώνα σωτηρίας μέσω τῶν Νινευιτῶν. Γιατί ὅπως ἔσωσε τότε ἐκείνους μέ τόν Ίωνᾶ, ἔτσι τώρα και πάντοτε σώζει τό λαό Του μέ τόν Υἱό Του τόν μονογενή και καταργεῖ τόν ἰσραηλιτικό λαό, τήν ἄκαρπη συκιά, πού ἐμποδίζει τά ἔθνη νά σώζονται από τούς καρπούς τής μετάνοιας στό ὄνομα του Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, στον ὁποῖο ἀνήκει ή δόξα και ή δύναμη, μαζί μέ τόν Πατέρα και τό Ἅγιο Πνεῦμα, τώρα και πάντοτε και στους αἰῶνες τῶν αἰῶνων. Ἄμήν.

